



DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.376/2022/8. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Kodela Viktor ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Kodela Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I. rendű felperes neve (cím) I. rendű és II. rendű felperes neve (cím) II. rendű felpereseknek – a dr. Jenei Ferenc (cím) ügyvéd által képviselt II. rendű alperes neve (cím) II. rendű, III. rendű alperes neve (cím) III. rendű, IV. rendű alperes neve (cím) IV. rendű, V. rendű alperes neve (cím) V. rendű, VI. rendű alperes neve (cím) VI. rendű, VII. rendű alperes neve (cím) VII. rendű és VIII. rendű alperes neve (cím) VIII. rendű alperesek ellen elbirtoklás iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 10.P.20.136/2022/16. számú ítélete ellen a felperes 18. sorsszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II-VIII. rendű alperesek mint egyetemleges jogosultak javára az I. rendű felperest az általános forgalmi adót is tartalmazó 273 050 (kétszázhetvenháromezer-ötven), a II. rendű felperest az általános forgalmi adót is tartalmazó 361 950 (háromszázhatvanegyezer-kilencszázötven) forint másodfokú eljárással felmerült költség 15 napon belül megfizetésére.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A h.-i helyrajzi szám1, helyrajzi szám2, helyrajzi szám3, helyrajzi szám4 helyrajzi számú külterületi, kivett legelő művelési ágú ingatlanok, a h.-i helyrajzi szám5 helyrajzi számú külterületi, kivett legelő művelési ágú ingatlan 1027/4222 tulajdoni illetősége, a h.-i helyrajzi szám6 helyrajzi számú, kivett legelő művelési ágú ingatlan 320/661 tulajdoni illetősége, valamint a h.-i helyrajzi szám7, helyrajzi szám8, helyrajzi szám9, helyrajzi szám10, helyrajzi szám11, helyrajzi szám12 helyrajzi számú, külterületi, szántó művelési ágú ingatlanok ingatlan-nyilvántartás szerinti tulajdonosai fejenként 4/16 tulajdoni arányban a II. és a III. rendű, 2/16 tulajdoni arányban a IV. rendű, fejenként 1/16 tulajdoni arányban a V. és VI. rendű alperesek. Az ingatlan-nyilvántartásban ezen ingatlanokban 4/16 arányú tulajdonjoggal rendelkezett a per tartama alatt - 2020. június 15. napján - elhunyt I. rendű alperes, akinek jogutódai törvényes öröklés jogcímén, egymás között egyenlő arányban a VII. és VIII. rendű alperesek. Az I-VI. rendű alperesek tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba öröklés jogcímén 2019. április 25. napján jegyezték be. Az alperesek jogelődje, alperesek jogelődje a perbeli ingatlanok tulajdonjogát árverési vétel jogcímén szerezte meg, melyet az ingatlan-nyilvántartásba 1996. március 11. napján – alperesek jogelődje 1996. január 13-án bekövetkezett halálát követően – jegyezték be. A VII. és VIII. rendű alperesek tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba 2/16 – 2/16 tulajdoni arányban néhai I. rendű alperes tulajdonjogának törlése mellett 2020. január 29. napjával került bejegyzésre, ajándékozás jogcímén.

[2] Az alperesi jogelőd a tulajdonába került kárpótlási jegyeket 1993. évben a gazdasági társaság1 részére értékesítette, a kárpótlási árverésen meghatalmazása alapján meghatalmazott járt el, aki az alperesi jogelőd tulajdonát képező kárpótlási jegyeket felhasználva licitált a perbeli ingatlanokra. Mivel az 1994. évtől termőföld tulajdonjogát gazdasági társaságok nem szerezhették meg, a megvásárolt ingatlanok vonatkozásában a gazdasági társaság1 tulajdonjoga nem kerülhetett bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba,

ezért az a döntés született, hogy az ingatlanok -hasonlóan számos más, a perbelihez hasonlóan a gazdasági társaság1 által megvásárolni kívánt ingatlanhoz – újabb adásvételi szerződése megkötésével gazdasági társaság1 tulajdonosa és családtagjai (köztük a felperesek) nevére kerüljenek. A gazdasági társaság1 illetőleg a felperesek és az alperesi jogelőd által kötött adásvételi szerződések nem állnak rendelkezésre, a felperesek tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba nem jegyezték be.

[3] A felperesek 1996. szeptember 30. napján keltezett haszonbérleti szerződéssel a perbeli ingatlanokat a gazdasági társaság2 haszonbérletébe adták. Az ekkor még kiskorú II. rendű felperes helyett a szerződést édesapja II. rendű felperes törvényes képviselője mint törvényes képviselő írta alá. A gazdasági társaság2 1996. november 29-én kelt kimutatása szerint az I. rendű felperes 262,54 hektár, a II. rendű felperes 248,8 hektár földterületet tulajdonolt és adott bérbe a gazdasági társaság2-nek. Az ingatlanokkal kapcsolatos döntéseket ténylegesen gazdasági társaság1 tulajdonosa hozta, a gazdasági társaság2 vezérigazgatója, gazdasági társaság2 igazgatója is gazdasági társaság1 tulajdonosa-tól kérte a tőle és családjától bérbe vett termőföldterületek után fizetendő bérleti díj alóli mentesítést 2001-ben.

[4] 2003-tól a perbeli ingatlanokat az gazdasági társaság3 művelte.

[5] Az I. rendű felperes tulajdonába került 2003. április 17. napján tulajdonjog rendezése jogcímén a helyrajzi szám5 helyrajzi számú ingatlan 3200/4227 tulajdoni illetősége, míg 2011. május 11. napján elbirtoklás jogcímén a helyrajzi szám6 helyrajzi számú ingatlan 341/661 tulajdoni illetősége.

[6] Az ingatlanokat a 2019. gazdasági év végétől az alperesek tartják birtokban.

[7] A felperesek pert indítottak annak megállapítása iránt, hogy az alperesek jogelődjé, így az alperesek sem szereztek tulajdont a perbeli ingatlanokon, mely per a Debreceni Törvényszék előtt 10.P.20.801/2022. szám alatt van folyamatban.

[8] Az I. rendű felperes módosított keresetében kérte, hogy a törvényszék elsődlegesen keresse meg az illetékes ingatlan-nyilvántartási hatóságot a h.-i helyrajzi szám1, helyrajzi szám2, helyrajzi szám3, helyrajzi szám4 helyrajzi számú, a h.-i helyrajzi szám5 helyrajzi számú ingatlan 1027/4227, valamint a helyrajzi szám6 helyrajzi számú ingatlan 320/661 tulajdoni illetősége vonatkozásában az alperesek tulajdonjogának törlése és az I. rendű felperes tulajdonjogának elbirtoklás jogcímén történő bejegyzése érdekében és kötelezze az alpereseket ennek tűrésére. Másodlagos kereseti kérelmében ugyanezen ingatlanokra vonatkozóan a tulajdonjogának megállapítását kérte.

Kérte, hogy a bíróság a tulajdonjog elbirtoklás jogcímén történt megszerzésének bejegyzése érdekében keresse meg az ingatlan-nyilvántartási hatóságot és kötelezze az alpereseket ennek tűrésére.

[9] A II. rendű felperes keresetében elsődlegesen kérte, hogy a bíróság keresse meg az illetékes ingatlan-nyilvántartási hatóságot a h.-i helyrajzi szám7, helyrajzi szám8, helyrajzi szám9, helyrajzi szám10, helyrajzi szám11, helyrajzi szám12 helyrajzi számú ingatlanok vonatkozásában az alperesek tulajdonjogának törlése mellett tulajdonjogának elbirtoklás jogcímén történő bejegyzése érdekében és ennek tűrésére kötelezze az alpereseket. Másodlagosan ugyanezen ingatlanokra vonatkozóan a tulajdonjogának megállapítását, továbbá a tulajdonjog elbirtoklás jogcímén történt megszerzésének bejegyzése érdekében az ingatlan-nyilvántartási hatóság megkeresését és az alperesek ennek tűrésére kötelezését kérte.

[10] A felperesek állították, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 121. § (1) bekezdése szerint az ingatlanokon elbirtoklással tulajdont szereztek. Az alperesek jogelődjétől a gazdasági társaság1 megvásárolta annak kárpótlási jegyeit és adásvételi szerződést kötött a kárpótlási árverésen

megszerzett perbeli ingatlanok tulajdonjogának átruházására. Mivel a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény szerint a gazdasági társaság¹ azok tulajdonát nem szerezhette meg, gazdasági társaság¹ tulajdonosa a vételárat a gazdasági társaság¹-nek megfizette, majd ezt követően családtagjai – a felperesek – és az örökhagyó adásvételi szerződést kötöttek a tulajdonjog átruházása céljából, mely azonban nem áll rendelkezésre. Ezt követően a felperesek az ingatlanokat sajátjukként szakadatlanul birtokolták 2019-ig, azt haszonbérbeadás útján hasznosították.

[11] Az alperesek kérték a kereset elutasítását. Nem vitatták, hogy az ingatlanok létezéséről csak a póthagyatéki eljárás során szereztek tudomást. A felperesek azonban a hivatkozott adásvételi szerződéseket becsatolni nem tudták, a sajátkénti birtoklást a csatolt okiratok nem támasztják alá. Nem bizonyított, hogy a felperesek az örökhagyótól akár a kárpótlási jegyek, akár az azon szerzett perbeli ingatlanok tulajdonjogát megvásárolták volna; továbbá az sem, hogy a gazdasági társaság¹-től gazdasági társaság¹ tulajdonosa megvásárolta volna a kárpótlási jegyeket.

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperesek keresetét elutasította és kötelezte az I. rendű felperest 1 052 621 forint, a II. rendű felperest 1 934 088 forint perköltség megfizetésére az alperesek mint egyetemleges jogosultak javára.

[13] Az ítélet indokolásában elsődlegesen rögzítette, hogy a felperesek tartalmilag egy keresetet terjesztettek elő, amelyben az alpereseket annak tűrésére kérték kötelezni, hogy elbirtoklással megszerzett tulajdonjogukat az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezzék.

[14] Az alperesek perbeli legitimációja körében rámutatott, hogy az elbirtoklási keresetet mindig az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonos ellen kell megindítani. A perben a felperesek elbirtoklásra alapított igényének alaposságáról kellett döntenie, az eljárásnak nem volt tárgya az alperesek jogelődje tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási bejegyzésének jogszerűsége vagy érvényessége. Tényként rögzítette ugyanakkor, hogy az örökhagyó az árverésen a perbeli ingatlanok tulajdonjogának megszerzésére vonatkozó vagyoni jogosultságot szerzett, mely az örökhagyó hagyatékához tartozott, így annak jogosultjaivá az alperesek váltak, akik tulajdonjogukat az ingatlan-nyilvántartásba be is jegyeztették.

[15] A felpereseknek azt kellett volna igazolni, hogy sajátjukként szakadatlanul tizenöt éven át birtokolták a perbeli ingatlanokat. Ennek szubjektív feltétele az elbirtokló abban a hiszemben történő birtoklása, hogy a dolog a sajátja; vagy az, hogy habár tudja, hogy másé az ingatlan, de birtoklását véglegesnek tekintse (BH1979. 62, BH2013. 119). Követelmény az is, hogy a birtokosnak alapos oka legyen arra, hogy a maga birtoklását véglegesnek tekintse. A szubjektív elemekhez továbbá társulnia kell egy olyan objektív megnyilvánulásnak, amely a sajátjakénti birtoklást külső irányban kifejezi. Az elbirtoklás akkor is bekövetkezhet, ha az elbirtokló a dolog használatát időlegesen más személynek engedi át, de csak akkor, ha azokkal, akik a dolgot az ő nevében felhasználják, valamilyen magánjogi jogviszonyban áll.

[16] A lefolytatott bizonyítás alapján csak az állapítható meg, hogy azon kárpótlási árverésen, ahol az örökhagyó tulajdonjogot szerzett, meghatalmazottjaként a gazdasági társaság² osztályvezetője, meghatalmazott járt el. A tanúvallomások alapján valószínűsíteni lehet, hogy az örökhagyótól a tulajdonát képező kárpótlási jegyeket a gazdasági társaság¹ felvásárolta, de az ingatlanok tulajdonjogát a gazdasági társaság¹-re jogszabályváltozás folytán átruházni nem lehetett, ezért gazdasági társaság¹ tulajdonosa – a gazdasági társaság¹ többségi tulajdonosa és igazgatója – a kárpótlási jegyek ellenértékét megfizette a gazdasági társaság¹-nek, majd a földek tulajdonjogát szétesztotta családtagjai között, melynek során figyelemmel volt a jogszabályban meghatározott szerzési korlátokra.

Az adásvételi szerződések nem állnak rendelkezésre, az alperesek jogelődjével kötött konkrét szerződésekre a tanúk sem emlékeztek.

[17] Az elsőfokú bíróság elfogadta, hogy az I. rendű felperes és az akkor kiskorú II. rendű felperes képviselőjében eljáró II. rendű felperes törvényes képviselője formálisan aláírták az 1996. szeptember 30-i haszonbérleti szerződéseket, a perbeli ingatlanokat 2002-ig a gazdasági társaság², ezt követően az gazdasági társaság³ művelte. Ugyanakkor a felperesek személyes előadása és a tanúvallomások alapján – értékelve az ismételt meghallgatás során a korábbi vallomásoktól történt eltéréseket, ellentmondásokat is – egyértelműen megállapíthatónak találta, hogy az ingatlanok művelésébe egyik felperes sem folyt bele személyesen, azt ténylegesen gazdasági társaság¹ tulajdonosa intézte. A felperesek csak formálisan jelentek meg a haszonbérleti szerződések haszonbérbe adói pozíciójában, az ingatlanok műveléséről és az egyéb stratégiai kérdésekről az ingatlanok ellenértékét kifizető gazdasági társaság¹ tulajdonosa döntött. Érvelése szerint ezért nem lehet megállapítani, hogy a felperesek birtokolták volna sajátjukként a perbeli ingatlanokat, a tulajdonosi jogok gyakorlásának stratégiai döntésekben történő megnyilvánulása objektív előfeltétele az elbirtoklásnak. A felperesek az elbirtoklás feltételei közül a sajátjukénti birtoklást bizonyítani nem tudták, ezért a keresetüket elutasította.

[18] A felperesek fellebbezésükben elsődlegesen kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetnek megfelelően az illetékes ingatlan-nyilvántartási hatóság megkeresését annak érdekében, hogy a perbeli ingatlanokra a felperesek tulajdonjogát az alperesek tulajdonjogának egyidejű törlése mellett jegyezze be, míg az alpereseket kötelezze ennek tételére. Kérték, hogy amennyiben az ítéltábla az elsődleges kereseti kérelmet nem találja teljesíthetőnek, állapítsa meg, hogy a felperesek ugyanilyen arányban tulajdonosai a megjelölt ingatlanoknak és keresse meg az ingatlan-nyilvántartási hatóságot tulajdonjoguk bejegyzése érdekében, valamint ennek tételére kötelezze az alpereseket.

[19] A felperesek másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 384. § (2) bekezdés b) pontjára alapítottnak. Kérték továbbá, hogy az ítéltábla kötelezze az alpereseket első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltségeik megtérítésére. A felülbírálat terjedelmét a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiban jelölték meg.

[20] Érvelésük szerint az ítélet a Pp. 2., 3. és 6. §-ába, 237. §-ába, 279. § (1) bekezdésébe, 346. § (5) bekezdésébe, valamint az 1959. évi Ptk. 8. § (1) bekezdésébe, 22. §-ába, 117. § (3) bekezdésébe, 120. § (1) bekezdésébe, 375. § (1) bekezdésébe és 121. § (1) bekezdésébe ütközik.

[21] Álláspontjuk szerint az ítélet hatályon kívül helyezését indokolja, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az alperesek passzív perbeli legitimációjának hiányát. Az alperesek jogelődjének tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba csak a halálát követően jegyezték be, mely időpontban az alperesi jogelőd már nem volt jogképes, így jogokat és kötelezettségeket sem szerezhettek. Az 1959. évi Ptk. 117. § (3) bekezdése szerint az ingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez szükséges annak ingatlan-nyilvántartási bejegyzése, ezért az alperesi jogelőd a perbeli ingatlanok tulajdonjogát nem szerezhette meg, a jogelőd tulajdonszerzésének hiányában az alperesek sem szereztek tulajdont. Az ingatlan-nyilvántartás közhitelessége megdőlt, melyet az elsőfokú bíróság hivatkozásuk ellenére nem értékelt és e körben a Pp. 346. § (5) bekezdését megsértve indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

[22] Az elsőfokú ítélet tévesen tartalmazza, hogy az alperesi jogelőd a perbeli ingatlanok tulajdonjogának megszerzésére az árverés eredményeképpen vagyoni jogosultságot szerzett volna, az alperesek jogelődje nem vételi jogot szerzett, hanem az

ingatlanok tulajdonjogát szerezhette volna meg. A vételi jog, mint az adásvétel különös neme, különbözik az árverésen történő szerzés az 1959. évi Ptk. 120. § (1) bekezdésében meghatározott esetétől. Utaltak arra is, hogy az 1959. évi Ptk. 375. § (4) bekezdése és a 373. § (5) bekezdése szerint a vételi jog az örökösökre nem száll át.

[23] Az elsőfokú bíróság tévesen utalt arra, hogy a megfelelő alperes megjelölése a felperesek feladata; azt a Pp. 266. § (2) bekezdése értelmében a bíróságnak kellett volna hivatalból megtennie. Az ingatlan-nyilvántartásban tulajdonosként a Magyar Államnak kellene szerepelnie, melynek perbe állítására fel kellett volna hívni a felpereseket.

[24] Az ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelmük alapjaként állították, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte. Az I. rendű felperes és a II. rendű felperes által a személyes meghallgatások során előadottakból érvelésük szerint egyértelműen megállapítható, hogy a felperesek kezdetektől saját tulajdonukba tartozóként kezelték az ingatlanokat, azokkal tulajdonosként rendelkeztek, amikor előbb a gazdasági társaság², majd az gazdasági társaság³ haszonbérletébe adták. Kiemelték tanú tanúvallomását, amelyből megállapítható, hogy az I. rendű felperes részt vett az ingatlanok művelésével kapcsolatos döntésekben. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság olyan feltevésre alapozta döntését – a törvényi birtokmaximum megkerülése –, mely kapcsán adat nem áll rendelkezésre, erre vonatkozóan bizonyítást nem folytatott és melyre bizonyítás nem is folytatható, hiszen gazdasági társaság¹ tulajdonosa időközben elhunyt. Kiemelték, hogy gazdasági társaság¹ tulajdonosa célja ténylegesen családi gazdaság létrehozása volt, melyet alátámaszt az I. rendű felperes nyilatkozata. Sérelmezték, hogy e körben az elsőfokú bíróság anyagi pervezetést sem adott.

[25] A felperesek Pf.3. sorszám alatt a kérték az eljárás felfüggesztését a Debreceni Törvényszék előtt 10.P.20.801/2022. szám alatti per jogerős befejezéséig. E per tárgya annak megállapítása, hogy jelen eljárás alpereseinek jogelődje nem szerezte meg a perbeli ingatlanok tulajdonjogát; ezért ettől függ, hogy az alperesek rendelkeznek-e jelen perben passzív perbeli legitimációval. Ekként jelen per előkérdésének minősül az azon perben hozott döntés.

[26] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a felperesek másodfokú eljárásban felmerült költségeikben való marasztalását kérték. Elsődlegesen hivatkoztak arra, hogy a felperesek fellebbezése elkésztett, mivel az elsőfokú ítéletet 2022. július 14. napján vették át és azzal szemben csak 2022. szeptember 6. napján nyújtottak be fellebbezést.

[27] Érdemben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Érvelésük szerint a rendelkezésre álló bizonyítékokból az állapítható meg, hogy a perbeli ingatlanok sorsát gazdasági társaság¹ tulajdonosa intézte. Ezt támasztja alá a gazdasági társaság² vezérigazgatójának gazdasági társaság¹ tulajdonosa-hoz írt levele, az I. rendű felperes nyilatkozata, tanú tanúvallomása is. Kiemelték, hogy az úgynevezett birtokmaximum kérdésével nem csupán az elsőfokú ítélet foglalkozik, arról kifejezetten nyilatkozott gazdasági társaság² igazgatója tanú és az I. rendű felperes is, előadva, hogy gazdasági társaság¹ tulajdonosa az ingatlanok elosztása során a birtokmaximumra vonatkozó előírásokra volt figyelemmel.

[28] Jogi álláspontjuk szerint az elbirtoklási keresetet az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosokkal szemben kell megindítani, a bíróságnak pedig ezen kereseti követelés körében kell állást foglalnia, így a fellebbezés perbeli legitimációval kapcsolatos előadása nem foghat helyt.

[29] Az eljárás felfüggesztése iránti kérelem elutasítását kérték, figyelemmel arra, hogy álláspontjuk szerint azon kereset előterjesztése kizárólag jelen per jogerős befejezésének elhúzására irányul.

[30] Az ítéltábla a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra tekintettel rögzíti, hogy a fellebbezés nem késett el, azt érdemben kellett vizsgálni.

[31] Az elsőfokú bíróság ítéletét a felperesek jogi képviselőjének 2022. július 14. napján kézbesítették, a felperesek fellebbezésüket határidőben legkésőbb – figyelemmel a Pp. 148. § rendelkezéseire is – 2022. szeptember 5. napján terjeszthették elő. A Pp. 612. §-a értelmében elektronikus úton történő kapcsolattartás esetében a határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján elektronikus úton az informatikai követelményeknek megfelelően előterjesztették. A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet (a továbbiakban: Bűsz.) 75/C. § (5b) bekezdése szerint a beadványt akkor kell benyújtottnak tekinteni, ha az informatikai rendszer befogadás-visszaigazolást küldött. Ha a bíróság munkaidején kívül érkezett a kézbesítési rendszer útján megküldött beadvány, azt a következő munkanapon lajstromozzák [Bűsz. 75/C. § (5a) bekezdés]. A rendelkezésre álló iratok szerint a fellebbezés 2022. szeptember 5. napján az elektronikus kézbesítési rendszerbe megérkezett, annak csupán lajstromozása történt 2022. szeptember 6. napján, így a fellebbezés az alperesi hivatkozással szemben nem minősül elkésztetnek.

[32] Az ítéltábla az eljárás felfüggesztését nem találta indokoltnak, ezért az a fellebbezési tárgyaláson kihirdetett végzésével elutasította.

[33] A Pp. 123. § (2) bekezdésére figyelemmel a bíróság akkor függesztheti fel az eljárást, ha a per eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, melynek tárgyában más polgári per már folyamatban van. Az elbirtoklásra alapított pert az ingatlan tulajdonosaival szemben kell megindítani, a tulajdonosok személyét az ingatlan-nyilvántartás közhitelesen tanúsítja [az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 5. § (1) bekezdése]. A felperesek keresetükben a Ptk. dologi jogi rendelkezésein alapuló elbirtoklási igényt érvényesítenek, melynek elbírálása körét meghaladja az alperesek tulajdonszerzésének vizsgálata. A dologi jogi jogviszonyokban továbbá egyedül a jogosult van konkrétan meghatározva; a jogosulttal szemben mindenki más kötelezett, és tartózkodnia kell minden olyan magatartástól, amellyel a dologi jogból folyó jogosultságok gyakorlását akadályozhatja. A dologi jogi jogviszony abszolút hatályú, az ezen jogviszonyon alapuló ítélet contra omnes (erga omnes) hatállyal bír (EBH.2012.P.14.). Amennyiben tehát az elbirtoklás ténylegesen bekövetkezett, az ítélet hatálya mindenkire kiterjed, ekként az eljárás felfüggesztése a felperesek által indított perre tekintettel nem indokolt.

[34] Az ítéltábla a fellebbezést nem találta megalapozottnak.

[35] A felperesek az ítélet hatályon kívül helyezésének okaként állították (fellebbezés III.1. pont), hogy az elsőfokú bíróság az alperesek perbeli legitimációját hivatkozásuk ellenére nem vizsgálta, e körben indokolási kötelezettségét is megsértette; ugyanakkor a fellebbezési kérelmet rögzítő részben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján, tehát anyagi jogi felülbírálat eredményeként kérték, kizárólag az elsőfokú ítélet anyagi felülbírálatát indítványozták [a gyakorolni kért felülbírálat terjedelmét kizárólag a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b), c) és e) pontjában jelölve meg].

[36] A felperesek, habár hivatkoztak a Pp. 2. és 3.-ának megsértésére, e vonatkozásban jogi érvelést nem terjesztettek elő.

[37] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének a Pp. 346. § (5) bekezdése által megkívánt mélységben eleget tett, rögzítve (ítélet [22] bekezdés), hogy a pert a

felperesek az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosokkal szemben indíthatták meg. Nem sérti az indokolási kötelezettséget, ha az ítélet indokolása kiterjed az ügy szempontjából lényeges kérdésekre, de nem reagál részletesen a felek valamennyi érvére, vagy azt a fél nem ítéli kellően meggyőzőnek [7/2013. (III.1. AB határozat)].

[38] Ahogyan az elsőfokú bíróság is rögzítette: a feleket illető rendelkezési elv alapján a felperes maga jogosult és köteles meghatározni azon személyt, akivel szemben igényét érvényesíteni kívánja, azaz a per alperesét. A perbeli legitimáció a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra, a félnek a vitában való anyagi jogi érdekelttségére vonatkozik; az alperes vonatkozásában azt jelenti, hogy a felperest a keresettel érvényesített jog a megjelölt alperessel szemben illeti-e meg. A perbeli legitimáció általában a jogvita érdemére tartozó kérdés, hiánya esetén – tehát mennyiben a felperesi igény nem az általa megjelölt alperessel szemben érvényesíthető – a keresetet ítélettel el kell utasítani. A bíróságot a perbeli legitimáció körében akkor terheli közreműködési kötelezettség, ha a pert kizárólag jogszabályban erre feljogosított személy indíthatja meg, vagy ha a per kizárólag jogszabályban meghatározott személy ellen indítható. Ezen esetekben az aktív vagy passzív perbeli legitimáció perelőfeltétel, amelynek hiánya a keresetlevél visszautasítását vagy az eljárás megszüntetését eredményezi.

[39] Az elbirtoklás, mint eredeti tulajdonszerzési mód, a korábbi tulajdonostól független tulajdonjogot keletkeztet, valamint jogosultságot arra, hogy az elbirtokló tulajdonjogát az addig nyilvántartott tulajdonosok törlése mellett az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezzék. Ennek megfelelően az elbirtoklásra alapított per – ahogyan arra az elsőfokú bíróság is rámutatott – az ingatlan-nyilvántartás szerinti tulajdonossal szemben indítható meg. Az elbirtoklás szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a bejegyzett tulajdonos tulajdonjogát honnan származtatja, helytállóan jegyezték-e be tulajdonosként az ingatlan-nyilvántartásba. Az elsőfokú bíróságnak a felperesek által előterjesztett keresettel összefüggésben ezért az alperesek személyével összefüggésben csak azt kellett vizsgálnia, hogy az ingatlan-nyilvántartás szerinti tulajdonosok-e (Kúria Pfv.II.20.626/2021/5.). Megjegyzi az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben nem tartalmaz vételi jogra utalást.

[40] A felperesek tévesen hivatkoztak álláspontjuk alátámasztására a Debreceni Törvényszék Pkf.21.477/2017/2. számú végzésében foglaltakra. Ezen végzés a felperesi állásponttal szemben nem érinti az ingatlan-nyilvántartás közhitelességét, csupán annak jogi következményeit vonja le, hogy a felperesek által alperesként megjelölt személy a perindításkor már nem élt, ekként a Ptk. 22. § szerint perbeli jogképességgel nem rendelkezett, így a perben félként sem járhatott el.

[41] Az ítéltábla a Pp. 112. § alapján betekintett a perbeli ingatlanok tulajdoni lapjába, melyek alapján a tényállást a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja alapján kiegészítette azzal, hogy időközben a VII. és a VIII. rendű alperesek tulajdonjogát 2/16 - 2/16 tulajdoni hányadra bejegyezték az ingatlan-nyilvántartásba jelen per kimenetelétől függő hatállyal, a tulajdonszerzés jogcímeként ajándékozást jelölve meg. A tulajdonszerzésük jogcíme jelen per elbírálása szempontjából nem releváns.

[42] A felperesek az alperesekként anyagi jogi szempontból helytállóan az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosokat megjelölték, a bíróságot e körben további kötelezettség nem terhelte; az elbirtoklásra alapított pernek nem volt tárgya az alperesek illetve jogelődjük tulajdonszerzésének vizsgálata, ekként ennek elmaradása sem eredményezheti az elsőfokú ítélet Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontján alapuló hatályon kívül helyezését.

[43] Az ítéltábla a per érdemében is osztotta az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakat. Az elsőfokú bíróság a tényállást a per eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta,

a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint egyenként és összességében értékelve, abból helytálló következtetésre jutott.

[44] Ahogyan az elsőfokú bíróság is rögzítette: az 1959. évi Ptk. 121. § (1) bekezdése alapján az ingatlan tulajdonjogát elbirtoklás útján az szerzi meg, aki azt 15 éven át szakadatlanul sajátjaként birtokolja, melyet objektív és szubjektív oldalról is vizsgálni szükséges. Az ingatlan pusztá használata nem vezet elbirtokláshoz, ha a sajátjakénti birtoklás objektív módon nem mutatkozik meg. A szubjektív oldalról pedig akkor állapítható meg az elbirtoklás, ha az elbirtokló nemcsak a külső megnyilvánulások szerint birtokolja sajátjaként a dolgot, hanem a birtoklását véglegesnek tekinti, maga is alapos okkal feltételezheti azt, hogy sajátjaként birtokol, birtoklását más személy jogszerűen nem szakíthatja meg. Nem érinti a sajátjakénti birtoklás tényét, ha az elbirtokló a dolog használatát harmadik személynek időlegesen átengedi, de csak akkor, ha a kívülálló személy az elbirtoklótól származtatja ezt a jogosultságát.

[45] A Pp. 121. §-ából következően az elbirtoklás fenti feltételeit a felpereseknek kellett bizonyítaniuk, azonban az elbirtoklás megállapításához nem elegendő annak általánosságban történő igazolása, hogy a volt állami gazdaság területeit gazdasági társaságl tulajdonosa és családja birtokolta. Jelen perben a felpereseknek azt kellett bizonyítaniuk, hogy az elbirtoklás feltételei az ingatlan-nyilvántartásban nyilvántartott és természetben beazonosítható területekre, a keresetben megjelölt konkrét ingatlanokra vonatkozóan fennállnak (Kúria Pfv.I.20.217/2019/4.). A felpereseknek továbbá azt kellett bizonyítaniuk, hogy a sajátjakénti birtoklás szubjektív eleme kifejezetten a személyükben áll fenn, az elbirtoklás megállapításához nem elegendő annak bizonyítása, hogy a családjuk birtoklását tekintették véglegesnek. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű és ellentmondásmentes értékelésével állapította meg, hogy a felperesek e bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, melyet a Pp. 265. § (1) bekezdése szerint helytállóan értékelt a terhükre.

[46] A felperesek maguk hivatkoztak arra, hogy az ingatlanokat előbb a gazdasági társaságl, majd – miután a gazdasági társaság tulajdonszerzése jogszabályi akadályba ütközött – ők maguk megvásárolták, ekként kerültek az ingatlanok birtokába. Ahogyan az elsőfokú bíróság is rámutatott, e körben ugyanakkor még az is csupán csak valószínűsíthető (hiszen a tanúk erről a konkrét ingatlanok vonatkozásában határozott nyilatkozatot tenni nem tudtak), hogy az örökhagyótól a gazdasági társaságl megvásárolta annak kárpótlási jegyeit, annak érdekében, hogy az azok felhasználásával a kárpótlási árverésen megszerzett ingatlanok a tulajdonába kerüljenek. Miután a gazdasági társaság tulajdonszerzése jogszabályi akadályba ütközött, gazdasági társaságl tulajdonosa az ingatlanok ellenértékét teljesítette a gazdasági társaságl felé, ennek eredményeként kerültek az ingatlanok gazdasági társaságl tulajdonosa családjának birtokába. Ez azonban nem bizonyítja, hogy a konkrét, keresetben megnevezett ingatlanok kifejezetten a felperesek birtokába jutottak.

[47] A Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. Ezen értékelés során kell figyelembe venni a fél, illetve a tanúk különböző időpontokban tett nyilatkozatainak eltérését, ellentmondásait. A bíróság a Pp. 263. § (1) bekezdése szerint a tényállás megállapításához szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas, továbbá a felek maguk is kérték (10.P.20.136/2022/11. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal), hogy a bíróság a félbeszakadás alatt lefolytatott, egyébként hatálytalan bizonyítás eredményét tegye az eljárás részévé, ezért a felek és tanúk korábbi nyilatkozatának értékelése nem volt mellőzhető. Jelen perben annak értékelése sem mellőzhető, hogy a felperesek és a tanúk ismételt meghallgatására akként

került sor, hogy a felek már ismerték az elsőfokú bíróság hatálytalannak minősülő ítéletét és annak indokait is.

[48] A felperesek fellebbezésükben személyes előadásuk, illetve tanú vallomásának egyes kiragadott részleteire hivatkoztak, azonban ezen bizonyítékokat is a maguk teljességében, az egyéb bizonyítékokkal összevetve kell értékelni. Az I. rendű felperes első személyes meghallgatása során még akként nyilatkozott, hogy az élettársa adott megbízást a földek megvásárlására, ebbe ő nem folyt bele, a tulajdonszerzés mikéntjére nem is tud nyilatkozni, amikor elé tették az adásvételi szerződéseket, aláírta azokat. Nyilatkozata szerint a vételárat gazdasági társaság1 tulajdonosa fizette meg, a vásárlásra a gazdasági társaság1 tulajdonosa-család megbízásából került sor. Habár valóban akként nyilatkozott, hogy az ingatlanokat ő adta haszonbérbe, ugyanakkor azt is állította, hogy lényegében az élettársa egyezett meg – bár tudtával – a haszonbérbe adásról. Saját maga nyilatkozott akként, hogy „a haszonbérbe adást is ő (tehát az élettársa) felügyelte, tehát a műveléssel kapcsolatos stratégiai döntéseket ő hozta azzal, hogy én ezekről mindig tudtam” (10.P.20.005/2020/35. sorszám alatti jegyzőkönyv 3. oldal). Mindezekből pedig az a következtetés vonható le, hogy az I. rendű felperes a haszonbérleti szerződést csupán aláírta, az ingatlanokkal ténylegesen nem ő rendelkezett, az elbirtoklás szubjektív feltétele saját személyére nézve akkor is hiányzik, ha külső megnyilvánulás szerint az ingatlant ő birtokolta. Kétségtelen, hogy az I. rendű felperes ismételt meghallgatása során már azt adta elő, hogy ő intézte a földekkel kapcsolatos ügyeket, illetve azokat sajátjaként művelte, azonban a korábbi, ezzel ellentétes nyilatkozatára elfogadható magyarázatot nem adott, továbbá hangsúlyozni szükséges, hogy ez utóbbi nyilatkozatot már az elsőfokú bíróság jogi indokolását is tartalmazó, keresetét elutasító hatálytalan ítélet ismeretében tette.

[49] A II. rendű felperes első személyes meghallgatása során azt állította, hogy az ingatlanokat a nevében vásárolta meg meghatalmazott, az ügyben az édesapja járt el, az ingatlanok megvásárlásának körülményeiről nyilatkozni nem tudott. Tudomással bírt arról, hogy e területeket 2004-től az gazdasági társaság3 művelte, feltételezése szerint az édesapjával kötött szerződés alapján. Figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperes helyett kiskorúsága idején az édesapja, II. rendű felperes törvényes képviselője járt el, az elbirtoklás szubjektív feltételeinek vizsgálata a törvényes képviselő vonatkozásában lett volna indokolt, azonban II. rendű felperes törvényes képviselője mentességével élve nem tett tanúvallomást, és az egyéb bizonyítékokból, tanúvallomásokból sem megállapítható ezen időszakra, hogy a II. rendű felperes saját birtoklását véglegesnek tekintette volna. Ennek igazolására önmagában nem elegendő, ha 14 éves korában a család elmondásából arról értesült, hogy földtulajdonos és ezt követően tudatosan készült a gazdálkodásra. Szintén nem alkalmas ennek bizonyítására az, ha ismeri ezen területek természetbeni elhelyezkedését.

[50] A fellebbezésben felhívott tanú első meghallgatása alkalmával (10.P.20.005/2020/24. sorszámú jegyzőkönyv 5-6. oldal) azt adta elő, hogy nem foglalkozott azzal, „a gazdasági társaság1 tulajdonosa nagypapa a családtagok között a kárpótolt földeket hogyan osztotta szét”, a család tulajdonában lévő ingatlanok művelése kapcsán mindig meghatalmazotttal tárgyalt, nem érdekelte, hogy ki a bérbeadó. A tanú ezen meghallgatása során részben állította, hogy az ingatlanokat az I. és a II. rendű felperes megbízásából művelte, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy „a gazdasági társaság1 tulajdonosa, tehát a nagypapa műveltette ezeket az ingatlanokat velem, mint a sajátját. Természetesen a két tulajdonosnak, tehát az I. és a II. rendű felperesnek a javára.” Előadása szerint az érdemi művelési és fizetési kérdéseket mindig gazdasági társaság1 tulajdonosa-sal beszélte meg. Ismételt meghallgatása során is akként nyilatkozott, hogy gazdasági társaság1 tulajdonosa-ral egyezett meg a bérleti díj fizetése vonatkozásában, a műveléssel kapcsolatban, ő mondta, hogy művelje a cége a perbeli földterületeket, az I-II. rendű felperesekkel a konkrét művelési feladatokról nem

egyeztetett. Ezt követően nyilatkozott akként, hogy az I-II. rendű felperesek műveltették vele a földterületet és azt sajátjukként kezelték, nyilatkozatának ezen ellentmondását nem oldotta fel.

[51] gazdasági társaság² igazgatója tanú előadása szerint ő, mint az ingatlanokat korábban művelő gazdasági társaság² vezetője, az ingatlanok művelésével kapcsolatban nem gazdasági társaság¹ tulajdonosa-ral, hanem a felperesekkel egyezett meg: az I. rendű felperessel személyesen, a II. rendű felperes esetében pedig a képviselőjével. gazdasági társaság¹ tulajdonosa a szerződéskötésben nem vett részt, nem volt megbízottja a felpereseknek, a stratégiai döntéseket sem ő hozta. Ezen előadása ugyanakkor ellentétes az I. rendű felperes személyes előadásával, valamint azzal, hogy írásban ő maga is gazdasági társaság¹ tulajdonosa-t kereste meg a 2001. évben annak érdekében, hogy a tőle és családjától bérbe vett termőföldterületek után fizetendő bérleti díj alóli mentesítse. Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá továbbá, hogy ezen időszak alatt az elbirtoklási idő nem telt el.

[52] Az ítéltábla értékelte továbbá, hogy mindkét felperes vonatkozásában a sajátjakénti birtoklás külső megnyilvánulása kizárólag a közeli ismeretségükbe, gazdasági érdekkörükbe tartozó gazdasági társaságokkal kötött haszonbérleti szerződésekkel összefüggésben mutatkozott meg. Habár a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 25/A-25/B. § szerint 2000. január 1. napjától az egy hektárt meghaladó terület esetén a termőföldhasználatról szóló szerződést be kellett nyújtani a földhivatalhoz, a felperesek ennek nem tettek eleget, a földhasználati nyilvántartás a perbeli ingatlanokra adatot ezen időszakra nem rögzített.

[53] Az elsőfokú bíróság ítéletét a felperesi hivatkozással ellentétben nem a törvényi birtokmaximum megkerülésére alapította, hanem arra, hogy a felperesek nem bizonyították az ingatlanok sajátkénti birtoklását. Ugyanakkor a felperesek hivatkozásával ellentétben van adat arra az elsőfokú eljárásban, hogy gazdasági társaság¹ tulajdonosa a törvényben meghatározott birtokmaximumra tekintettel döntött akként, hogy egyes ingatlanok a családtagokhoz, közöttük a felperesekhez kerüljenek. gazdasági társaság² igazgatója tanú előadása szerint (10.P.20.005/2020/24. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal) gazdasági társaság¹ tulajdonosa döntött akként, hogy a családtagok között felosztja a megvásárolt földeket, olyan formában, hogy a 300 hektáros és 6000 aranykorona birtokmaximumot ne lépjk át. Maga az I. rendű felperes is akként nyilatkozott bírói kérdésre, hogy szerepet játszott a törvényi korlát abban, hogy gazdasági társaság¹ tulajdonosa az ingatlanokat a családtagoknak juttatta (10.P.20.005/2020/35. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal). Az I. rendű felperes ugyan hozzátette, hogy gazdasági társaság¹ tulajdonosa célja családi gazdaság létrehozása volt, melyet ismételt – immár az elsőfokú bíróság hatálytalan ítéletének ismeretében tett – személyes előadása során is hangsúlyozott. A felperesek ugyanakkor maguk sem állították, és nem is igazolták, hogy az eltelt több mint húsz évben a családi gazdaságot ténylegesen létrehozták, nyilvántartásba vetették volna, melyre tekintettel ezen hivatkozás nem volt alkalmas a tanúvallomás bizonyító erejének lerontására.

[54] gazdasági társaság¹ tulajdonosa tanúkenti meghallgatására valóban nincs lehetőség, azonban a Pp. 263. §-ában nevesített tényállás szabad megállapításának elvéből következően a perben bármely bizonyítási mód alkalmazható, mely a tényállás felderítésére alkalmas. Az elhunyt szándékairól másoknak beszámolhatott, az a külvilágban is megmutatkozhatott, melyről ezen személyek tanúvallomást tehetnek; vallomásuk a Pp. 279. § (1) bekezdés szerint mérlegelve a tényállás megállapításának alapja lehet. Kiemelt jelentőséget tulajdonított e körben az ítéltábla az I. rendű felperes, gazdasági társaság¹ tulajdonosa élettársa személyes előadásának. Tévesen hivatkoztak ezért fellebbezésükben a felperesek arra, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag gazdasági társaság¹ tulajdonosa

meghallgatása esetén következtethetett volna arra, hogy az ingatlanok csak névleg kerültek az egyes családtagok tulajdonába.

[55] Megalapozatlanul rótták a felperesek az elsőfokú bíróság terhére, hogy e körben nem tett eleget anyagi pervezetési kötelezettségének. A Pp. 237. § szerinti anyagi pervezetés ugyanis nem jelent általános tájékoztatási kötelezettséget, csupán a felek állításainak, nyilatkozatainak tisztázására irányul, alkalmat ad annak kiegészítésére. A bíróságnak akkor van anyagi pervezetési kötelezettsége, ha a fél perfelvételi nyilatkozata hiányos, nem kellően részletezett vagy ellentmondó; nem terjed ki valamely lényeges tény vonatkozásában bizonyításra, vagy vitatott, hogy a bizonyítás mely felet terheli; továbbá, ha valamely jogszabályi rendelkezést a felektől eltérően értelmez, hivatalból figyelembe veendő tényről észlel, vagy a kérelemhez jogszabály szerint nincs kötve. Nem feladata ugyanakkor a már lefolytatott bizonyítás eredményének értékelése vagy arról a fél tájékoztatása. Az elsőfokú bíróság tájékoztatta a felpereseket, hogy az ingatlanok sajátjakénti birtoklását a perben nekik kell bizonyítaniuk, arról azonban nem kellett tájékoztatást adnia, ha az általuk indítványozott bizonyítást bármely okból nem találta elegendőnek. A felperesek a bizonyítékokat megismerték, nyilatkoztak arra, hogy az ingatlanok állításuk szerint mely körülmények között, milyen indokból kerültek a birtokukba; vitatták azt, hogy ebben a tulajdonszerzés törvényi korlátja szerepet játszott volna, az elsőfokú bíróságnak e körben anyagi pervezetési kötelezettsége nem volt.

[56] Hangsúlyozza ugyanakkor az ítéltábla, hogy jelen per elbírálása szempontjából nem annak volt jelentősége, hogy mely indok, milyen motiváció vezette a feleket, amikor a felpereseket jelölték meg az ingatlanok tulajdonosaként, és tüntették fel a rendelkezésre álló haszonbérleti szerződésekben haszonbérbeadóként. A perben azt kellett vizsgálni, hogy az elbirtoklás Pp. 121. § (1) bekezdésében meghatározott feltételei, így a sajátjakénti birtoklás bizonyított-e; a rendelkezésre álló bizonyítékok ugyanakkor nem támasztották alá, hogy a perbeli ingatlanokat a felperesek kifejezetten sajátjukként és nem a család tulajdonaként tekintették, birtokolták volna. Ahogyan az elsőfokú bíróság helytállóan kifejtette: az ingatlanokkal kapcsolatos rendelkezési jog gyakorlása, az ingatlanok műveléséhez kapcsolatos döntések gazdasági társaság¹ tulajdonosához kötődtek, függetlenül attól, hogy a rendelkezésre álló, 1996. évben kelt haszonbérleti szerződéseken haszonbérbeadóként a felperesek szerepelnek. Helytállóan mutatott rá továbbá, hogy az ezen szerződések alapján a gazdasági társaság² csak a 2002. évig művelte az ingatlanokat, ezt követő időszakra haszonbérleti szerződés nem áll rendelkezésre, az ingatlanokat művelő gazdasági társaság³ vezetője pedig a haszonbérlettel, a díjfizetéssel és műveléssel kapcsolatos kérdésekben sem a felperesekkel egyezett meg. A 2002. évet követő időszakra a sajátkénti birtoklás objektív módon egyáltalán nem mutatkozott meg, nem állapítható meg, hogy ezen időszakra vonatkozóan az ingatlan használója ezen jogosultságát kifejezetten és konkrétan a felperesektől – és nem általánosságban a gazdasági társaság¹ tulajdonosa családtól – származtatta.

[57] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[58] A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek viselni saját másodfokú eljárással felmerült költségeiket, valamint megtéríteni az alperesek másodfokú eljárással felmerült költségét. Az ítéltábla az alperesek oldalán az általuk felszámított, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján megállapítható ügyvédi munkadíjat a 3. § (6) bekezdése szerint az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányosan mérsékelte. E körben vette figyelembe, hogy az alperesi képviselő csupán egy rövid, korábbi álláspontját összefoglaló fellebbezési ellenkérelmet szerkesztett és

a másodfokú tárgyaláson jelent meg. Az alperesek a másodfokú eljárással felmerült költséget együttesen jelölték meg a felperesek vonatkozásában, azt az ítéltábla egyetemleges felelősség hiányában arányosította a felperesek által érvényesített követeléshez.

Debrecen, 2022. december 1.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró